financieele lasten ten behoeve der defensie met als einddoel slechts zoodanige wapening als noodig zal blijken voor politioneele doeleinden en vervulling van de taak van Nederland als lid van den Volkenbond. Een en ander geldt zoowel voor Nederland als voor de overzeesche gebieden. Nederland geve een voorbeeld van nationale ontwapening en neme krachtig deel aan alle pogingen om tot internationale ontwapening en wereldpacifisme te geraken.

KATHOLIEK-DEMOCRATISCHE BOND.

Crisisprogram.

I.

Economische conjunctuurpolitiek.

(1.). Ter bestrijding van de geweldige werkloosheid worden op zoodanige schaal productieve werken — waaronder werken van woningbouw — bevorderd, dat het overgroote deel der werkloozen daarmee rechtstreeks en zijdelings aan het werk worden gesteld.

(2). Bij de uitvoering der hiervoren bedoelde werken worde het georganiseerd bedrijfsleven, werkgevers en werknemers gezamenlijk, onder nauwkeurig toezicht van de plaatselijke en landelijke overheid, onmiddellijk betrokken.

(3). De arbeidsvoorwaarden worden vastgesteld in georganiseerd overleg tusschen werkgevers- en werknemersorganisaties, onder toezicht en medewerking der overheid, krachtens de regelingen der in paragraaf III van dit crisisprogram bedoelde publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie.

(4). Aan de werkloozen, die niet, hetzij rechtstreeks, hetzij zijdelings, door deze werkverruiming op groote schaal, aan werk kunnen worden geholpen, worde een zoodanige steun verstrekt, dat hun een menschwaardig bestaan wordt verzekerd en in het bijzonder hun vrijheid en zelfstandigheid worden geëerbiedigd. Met de grootte der gezinnen der werkloozen worde zeer bijzonder rekening gehouden.

(5). Vooral ten bate van den export en van de technische toerusting van het bedrijfsleven worde aan de levensvatbare bedrijven krachtige steun door de overheid verleend.

(6). De Nederlandsche Bank worde vervangen door een staatscirculatie- en credietbank. Deze bank drage zorg voor een aanzienlijke credietverruiming.

(7). De overheid bevordere, vooral ten behoeve van het kleinbedrijf, verlaging van rente en vaste lasten.

(8.) Het vraagstuk van de verkorting van den arbeidsdag worde aanstonds in behandeling genomen. Daarbij worde in het bijzonder gelet op de handhaving van het arbeidsloon op een peil, in overeenstemming met het geheele welvaartspeil van het Nederlandsche volk.

(9). De zorg voor ouden van dagen worde aanzienlijk verbeterd en maatregelen ten behoeve van die ouderen, die ontijdig uit het productieproces worden gestooten, worden aanstonds ter hand genomen.

(10). De zorg voor de groote gezinnen worde in dezen crisistijd met groote kracht bevorderd. Naast maatregelen van herstel op belastinggebied, waarover in paragraaf II van dit crisisprogram, kome in aanmerking de instelling van een Rijkskinderfonds en woningbouw, benevens huurtoeslag voor groote gezinnen.

II.

Financieele conjunctuurpolitiek.

(1). De uitgaven voor uitvoering der economische conjunctuurpolitiek als bedoeld in paragraaf I onder (1) en (5) worden gebracht ten laste van een in te stellen crisisfonds, waarvoor de noodige middelen door uitgifte van leeningen moeten worden verkregen.

(2). Deze leeningen, zoomede de reeds bestaande staatsschulden worden zoodanig uitgegeven en verder geconverteerd, desnoods met dwang, dat over de geheele geconsolideerde staatsschuld een gemiddelde rente van ten hoogste 3½ procent wordt vergoed.

(3). De aflossingsschema's dienen met de conjunctuurwisselingen in verband te worden gebracht.

(4). Nadat op de aldus ontlaste rekening van den gewonen dienst nog verder is bezuinigd, door het tot een minimum beperken van de militaire uitgaven, worde tot voortgezette verlaging van de salarissen en loonen van het overheidspersoneel, tot verminking van de wetgeving op het onderwijs, tot verzwakking van de grondslagen der sociale verzekeringen en tot inkrimping van de sociale wetgeving, van de zorg voor de volksgezondheid en van de rechtsbedeeling, niet dan in de uiterste noodzaak overgegaan.

(5). De indirecte belastingen als accijnzen op suiker, vleesch en zout, worden wegens hun onrechtvaardigen druk zooveel mogelijk opgeheven. De personeele belasting worde verminderd, doordat de lasten, voor de gemeenschap uit de werkloosheid voortspruitende, voor 90 procent ten laste van het Rijk worden gebracht.

(6). De druk van steunmaatregelen ten behoeve van producenten van eerste levensbehoeften worde niet op de verbruikers gelegd.

(7). De voorschotten ingevolge de Woningwet worden herzien in verband met en naar maatstaf van de geldende bouwkosten. De rente worde verlaagd tot 3½ procent.

(8). Tot behoud van het financieel evenwicht worden geheven:

a. een progressieve crisisbelasting op de inkomens;

b. een algemeene proportioneele opbrengstbelasting met verdubbelde heffing over de winst van rechtspersonen;

c. verhoogde invoerrechten op artikelen van weelde als bont, parfumerieën, wijnen, enz.

(9). Kapitaalvlucht worde met de krachtigste maatregelen tegengegaan. Het bankgeheim worde opgeheven.

(10). Een aantal maatregelen worden genomen teneinde de ook voor het crisisbeleid zoo schadelijke chaos op het gebied der overheidsfinanciën te doen ophouden, in het bijzonder op het gebied van de nationale schuld en de belastingen.

III.

Publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie.

(1). Om een einde te maken aan de vooral door de crisis zoo pijnlijk gevoelde, bijna volslagen rechteloosheid der arbeiders, scheppe de wet onverwijld de mogelijkheid, dat de bedrijven worden gevormd tot publiekrechtelijke lichamen. De door de crisis het meest getroffen bedrijven gaan daarbij voorop.

(2). In deze publiekrechtelijke lichamen komen colleges tot stand waarin de vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers gelijkelijk zitting hebben en die onder toezicht van de overheid de bevoegdheid bezitten:

a. regelen te stellen voor arbeidsvoorwaarden en bedrijfspolitiek;
b. recht te spreken over bedrijfs- en arbeidsgeschillen;
c. de onder a bedoelde regelingen uit te voeren.

(3). De onder (2) bedoelde colleges krijgen bij deze wet de verplichting, onverwijld regelen te stellen voor:

a. de vorming van een arbeidsreserve;
b. de geldige reden bij ontslag, het recht op arbeid in de onderneming en de medezeggenschap in de onderneming.

(4). De Wet scheppe regelingen voor het distributie- en ambachtsbedrijf, waardoor eenerzijds de tot noodelooze duurte leidende overbezetting van die bedrijven worde beëindigd en anderzijds aan de overdadige winsten in deze bedrijven een einde worde gemaakt.

(5). De Wet scheppe, ten behoeve van de kleine zelfstandige boeren en pachters, regelingen, waardoor de economische positie dezer groepen aan menschwaardige eischen voldoet.

Sterke rechtspositie van den pachter en verlaging van de hypotheken staan daarbij op den voorgrond.

STAATKUNDIG GEREFORMEERDE PARTIJ.

Program.

Art. 1. De Staatkundig-Gereformeerde-Partij staat voor de regeering van het volk geheel op den grondslag van de in de Heilige Schrift geopenbaarde ordening Gods.